

Čís. 1705.

Pod pojem »provozování náboženství« spodají i ony úkony věřících (na př. modlitba neb pění nábožných písní), jimiž tito doplňují bohoslužebný úkon kněžský.

Skutková podstata zločinu rušení náboženství dle první věty Šu 122 b.) tr. zák. nevyžaduje pachatelova úmyslu, by náboženství bylo veřejně prokazováno opovržením.

(Rozh. ze dne 11. srpna 1924, Zm I 261/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 19. února 1924, pokud jím stěžovatelé byli uznáni vinnými zločinem rušení náboženství podle Šu 122 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa H-a opírá se číselně o důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., vlastními vývody svými uplatňuje však důvod zmatku čís. 10, čemuž zřejmě nasvědčuje i její konečný návrh, aby byl stěžovatel uznán vinným pouze přečinem podle Šu 303 tr. zák. Zdůrazňujíc, že dle jednotlivých výsledků hlavního přelíčení, v ní jmenovitě uvedených, strážníci Jan V. a Alois V., v kostele po celou dobu přítomni, nezakročili a že mše nebyla přerušena, svědek V. pak že stejně jako svědkyně Barbora D-á a Marie Z-á měli za to, že hoši jednají z uličnictví, zmateční stížnost namítá, že se činu stěžovatelovu nedostává dvou základních znaků skutkové podstaty zločinu rušení náboženství podle Šu 122 b) tr. zák., aby totiž jednak porušeno bylo vykonávání dotyčného náboženství samého, nikoli pouze nábožné rozjímání jednotlivých věřících, jednak bylo náboženství na jevo dáno opovržením. Úmysl k tomu směřující nebyl stěžovateli dle zmateční stížnosti prokázán. Zmateční stížnost je v obojím směru v nepravu. Mylně má především za to, že zákonné ochrany, kterou poskytuje § 122 b) tr. zák. provozování státem uznaného náboženství, jest účasten pouze bohoslužebný úkon kněze, půlnoční vánoční mše, za níž stěžovatel i ostatní obžalovaní předsevzali jednotlivé skutky, zjištěné rozsudkem, v nichž nalézací soud shledal rušení náboženství. Pod zákonný pojem provozování náboženství spadají naopak i ony úkony věřících, jimiž tito doplňovali bohoslužebný úkon kněze, sloužení půlnoční mše, tím, že se dle rozsudkového zjištění buď modlili nebo pěli nábožné písně. Nesejde tudíž na to, nezjišťuje-li rozsudek, že jednáním stěžovatelovým i ostatních obžalovaných nebyla přerušena sama mše, že totiž kněz, mši slouživší, nebyl nucen neb aspoň neuznal vhodným v jejím sloužení ustati, stačí naopak, že se dle rozsudkového zjištění Marie Z-ová, která seděla před nimi, pro výtržnosti nemohla modliti, že obžalovaní bránili takto věřícím, konati pobožnost, a že i další podrobná skutková zjištění rozsudková, týkající se počínání jednotlivých obžalovaných, včetně stěžovatele, opravňovala nalézací soud k závěru, dle něhož nejen jich jednání k rušení provozování náboženství směřovalo, nýbrž obžalovaní

jím provozování náboženství také skutečně rušili. Je proto také právě lhotejno, nezakročil-li policejní inspektor V. a nadstrážník V. proti obžalovaným z důvodů jakýchkoli ihned a o své újmě; skutečnost, zjištěná rozsudkem, že obecnstvo, přítomné v kostele, v němž jednání obžalovaných způsobilo značné pohoršení, požádalo oba jmenované bezpečnostní orgány, aby zjistili rušitele, je dokladem, že se obecnstvo ve svých náboženských úkonech, tedy v provozování náboženství pociťovalo rušeným.

Právně mylným je i další názor zmateční stížnosti, že se také ke skutkové podstatě zločinu rušení náboženství dle první věty §u 122 b) tr. zák., rušení provozování náboženství ve státě jsoucího, vyžaduje pachatelův úmysl, by náboženství bylo prokazováno opovržením. Zmateční stížnost na odůvodněnou tohoto svého názoru poukazuje na slova »nebo jinak«, uvedená v §u 122 b) tr. zák., při čemž však přehlíží, že tímto obratem spojeny jsou pouze skutkové podstaty zločinu rušení náboženství dle druhé a třetí věty tohoto zákonného ustanovení, že se tudíž ke skutkové podstatě zločinu dle první věty §u 122 b) tr. zák. nevyžaduje výslovné zjištění pachatelova úmyslu, by náboženství bylo veřejně prokázáno opovržením. V projednávaném případě stačilo by tudíž úplně rozsudkové zjištění, dle něhož jednání obžalovaných, mezi nimi i stěžovatele, nejen směřovalo k rušení provozování náboženství, nýbrž obžalování, z nichž mimo jiné i stěžovatel je bez vyznání, již do kostela vešli v úmyslu, rušiti provozování náboženství. Rozsudek zjišťuje však mimo to výslovně, že obžalování byli vedeni úmyslem, by náboženství římskokatolickému projevíli opovržení. Tento rozsudkový závěr nachází plnou oporu již ve zjištění samotných činů, předsevzatých jednotlivými obžalovanými. Zmateční stížnost obžalovaného H-a vychází při tom neprávem a v nepřipustném rozporu s předpisem §u 288 čís. 3 tr. ř. z předpokladu, že obžalovaný neučinil nic jiného, než že napodoboval při zpěvu mňoukání. Dle rozsudkového zjištění H., B-š a B. se hlučně bavili, vtipkovali a se smáli, při tom, když se hrálo na varhany, dupali dle taktu na podnože lavic, nahýbali se jeden k druhému, kterýsi z nich na napomenutí Z-ové, aby se chovali slušně jako v kostele a ne jako v hostinci, řekl, že jsou v hospodě, čemuž se druzí dva smáli, obžalovaný B-š se mimo to za ticha, když se přestalo hrát na varhany úmyslně opětovně hlasitě nemravně zachoval, čemuž se on sám i ostatní výrostci smáli, též obžalovaný a obžalovaný B. při zpěvu vánoční koledy »Nesem vám noviny« zpívali oplzlou píseň »Černá musí být« a světskou píseň »Nesedávej v tom údolí«. Podotknouti sluší, že nalézací soud spatřuje ve všech obžalovaných, kteří dle svého údaje, zaznamenaného v rozsudkových důvodech, vešli do kostela s dalšími výrostky k vzájemnému vybídnutí, zřejmě a právem spolupachatele, nesoucí zodpovědnost za veškeren rozsah i výsledek jich pozdější, společně předsevzaté a vzájemně se doplňující trestné činnosti. Tím spíše odůvodněn jest arci uvedenými zjištěními rozsudkový závěr, dle něhož jednání obžalovaných směřovalo k rušení provozování náboženství, to tím spíše, uváží-li se, že dle dalšího zjištění rozsudkového obžalování ani napomenutí ke klidu nedbali, nýbrž že si počínali ostentativně, při čemž si dle dalšího výslovného zjištění rozsudkového byli vědomi i důsledku svého jednání, rozruchu a pohoršení, které jím působili u obecnstva. Nemohl tudíž

nalézacímu soudu v jeho přesvědčení o tomto zločinném úmyslu obžalovaných býti na překážku ani úsudek jednotlivých svědků, že obžalovaní jednali z uličnictví, jich činy samy o sobě již jej opravňovaly k závěru, že úmysl obžalovaných směřoval k rušení provozování náboženství.

Čís. 1706.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. Pokud spadá uplatňování komunistických zásad pod ustanovení Šu 15 čís. 3 zákona.

(Rozh. ze dne 16. srpna 1924, Zm I 186/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 29. ledna 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle Šu 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

důvodů:

Bezdůvodnou jest výtku, že nalézací soud neuvádí důvodů pro výrok, že obžalovaný podněcoval k násilné změně ústavy republiky. Ani ze stenogramu nadstrážníkovy prý nevyplývá nějaký skutek násilí, naopak, napadené zjištění soudu je prý tímto stenogramem vyvráceno, jelikož sám připouští, že obžalovaný výslovně také prohlásil: »my nechceme občanské války«. Než stěžovatel přehlíží, že nalézací soud napadený závěr dovozuje nejen ze souvislosti a tendence závadné řeči, nýbrž také jednak z obecně známé okolnosti, že komunisté domáhají se převodu stávající soustavy hospodářské do komunistické soustavy všemi prostředky, po ruce jsoucími, tedy také prostředky násilí a útisku, jelikož změny stávajících, zakořeněných hospodářských a státních forem nelze docílit za daných poměrů způsobem smírným, nýbrž toliko násilím, jednak z okolnosti, že obžalovaný jest přívržencem komunistické strany, který v rozhodné době byl tajemníkem této strany a zastupoval zásady své strany. Postup ten odpovídá pravidlům logického myšlení, takže vývody brojící proti němu libovolným hodnotěním výsledků průvodního řízení, zasahují jen nepřípustně v obor usuzovací činnosti, soudu nalézacímu Šem 258 tr. ř. vyhrazený. Nelze také přiznati oprávnění vývodům, uplatňujícím zmatek čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Pokud snaží se dokázati, že stěžovatel mluvil jen proti kapitalismu jako formě hospodářství, že nemohl poznati, že jest nepřípustným útočiti na soustavu kapitalistickou, že mluvil o Německu, nikoliv o Československé republice, že nikoho nevyzval, by použil násilí proti státu, neb aby násilím změnil státní formu, a že jeho obhajoba protokolem a výpovědí svědka F-a není vyvrácena, neprovádějí dovolávaného hmotněprávního zmatku po zákonu, nevycházejíce, jak to žádá zásada Šu 288 čís. 3 tr. ř., ze skutkového děje soudem nalézacím zjištěného. Vytýkají-li však, že rozsudek zakládá se na záměně pojmů revoluce, převratu a násilí se strany jedné, pak kapitalismu, kapitalistické soustavy, státu a demokraticko-republikánské